

อาหารสมอง

●วารกรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การยิง M79 เข้าใส่ผู้ชุมนุม ผู้ถูกชุมนุมและตำรวจถูกฆ่าตาย การแสดงวาจาข่มขู่ ลูกฆ่าพ่อแม่ และน้อง แม่ยายจ้างยิงลูกเขย ฯลฯ ทั้งหมดนี้คือความรุนแรงในปัจจุบัน

กรณีฆาตกรรม ทำร้าย ปล้นฆ่า ดังปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ล้วนเป็นผลพวงจากการได้เสพและประสบความรุนแรงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมไทยผ่านสื่อทั้งหลาย

กรณีทีี่สมควรได้รับความสนใจอย่างมากจากสังคมไทย แต่ถูกกลบโดยข่าวการเมืองก็คือการฆาตกรรมพ่อแม่และน้องชายที่มีกรรมกรรมประกันชีวิตนับล้านๆ บาท ลูกชายคนโตสารภาพว่าใส่ยานอนหลับในอาหารของทั้งครอบครัว และเอาปืนยิงข่มขู่ทั้งสามคนตอนดึก ก่อนหน้านั้นก็ปิดกล้องวงจรปิดเพื่อมิให้มีการบันทึกภาพ

คำถามก็คือหนุ่มวัย 19 ปี ศึกษาในมหาวิทยาลัยมีชื่อของรัฐ กระทำการดังกล่าวได้อย่างไร สังคมเราไปถึงขนาดนี้เขี้ยวหรือ คำตอบก็คือความรุนแรงที่เกิดขึ้นรอบตัวทำให้ดูเหมือนว่ามันเป็นเรื่องที่ไม่ผิดปกติ และอาจเป็นความสับสนระหว่างความจริงและสิ่งลวงตาของผู้กระทำ

ว่ากันว่าสงครามเป็นบ่อเกิดของความรุนแรงในสังคม กล่าวคือหลังสงครามแล้วในทุกสังคมสิ่งที่เกิดตามมาก็คือความรุนแรง อันเนื่องมาจากได้ผ่านการฆ่าฟันอย่างรุนแรงมาแล้ว การกระทำโหดร้ายทารุณเสมือนเป็นงานประจำวัน ในปัจจุบันสิ่งแวดล้อมที่กำลังเกิดขึ้นของเราอาจมีสภาพคล้ายกับสงครามในใจของคนบางกลุ่ม เมื่อคุ้นเคยกับความรุนแรงเป็นอย่างดี สิ่งที่เกิดตามามจึงไม่ใช่

ความรุนแรงสร้างความรุนแรง

วิธีสกัดความรุนแรงที่ได้ผลก็คือการไม่ยอมให้ความรุนแรงในดีกรีที่สูงเกิดขึ้นในเบื้องต้นเป็นอันขาด

เรื่องผิดปกติสำหรับคนเหล่านี้ สถิติของความรุนแรงในระดับโลกคือมีคนตายด้วยสาเหตุของความรุนแรงประมาณ ปีละ 1.6 ล้านคน ในจำนวนนี้เกินกว่า 50% มาจากการฆ่าตัวตาย 35% มาจากฆาตกรรม และเกินกว่า 12% มาจากสงครามหรือรูปแบบอื่นของความรุนแรง ในทวีปแอฟริกาที่ความรุนแรงหนักหน่วงกว่าทวีปอื่นๆ ในจำนวนประชากร

100.000 ล้านคน ประชากรในแต่ละปีตายด้วยสาเหตุความรุนแรง 60.9 คน ในสหรัฐอเมริกาที่มีสถิติความรุนแรงที่ไม่น่าเชื่อเด็กประมาณ 10 คนต่อวันตายด้วยปืนที่เก็บไว้ในบ้าน

งานวิจัยพบว่ามีสหสัมพันธ์สูงระหว่างระดับของความรุนแรง และสาเหตุที่ก่อให้เกิดความรุนแรงอันได้แก่ความยากจนที่กระจุกตัวอยู่ในบริเวณเดียวกัน รายได้และเพศที่ขาดความเท่าเทียมกัน การบริโภคแอลกอฮอล์และยาเสพติด ตลอดจนการขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม อันก่อให้เกิดการไร้ความรู้สึกปลอดภัยและมีเสถียรภาพของเด็ก

ถึงแม้ว่าสหสัมพันธ์ดังว่ามีได้บอกอะไรเป็นเหตุและผล แต่ก็อนุมานได้ว่าปัจจัยเหล่านี้มีพื้นฐานสู่ความรุนแรงซึ่งก่อให้เกิดความรุนแรงอีกต่อหนึ่งอย่างไม่ต้องสงสัย

การฆ่ากันเพื่อล้างแค้นของแต่ละฝ่ายหรือ "ตาต่อตาฟันต่อฟัน" (ดังที่เรียกกันว่า an eye for an eye, a tooth for a tooth ซึ่งเมื่อกระทำเช่นนั้นแล้วทั้งสองฝ่ายก็จะฟันหลอและตาบอดด้วยกัน) ก็คือวัฏจักรของความรุนแรงนั่นเอง

ถึงแม้ความรุนแรงจะเป็นสมบัติของมนุษย์ชาติมาแต่ดึกดำบรรพ์ ตลอดระยะเวลา 150,000-200,000 ปี ของความเป็นมนุษย์ที่ยืนสองขาแบบปัจจุบัน หรือประมาณ 7,500-10,000 ชั่วคน แต่ก็ได้หมายความว่าเราจะต้องปล่อยตัวตามธรรมชาติของเรา

- เมื่อมนุษย์มีอารยธรรม มีศาสนา ความรุนแรงเพื่อรักษาความอยู่รอดของตนเองก็ลดน้อยลงไปเป็นอันมาก ความสามารถในการอดกลั้นความโกรธมีบทบาทสำคัญในการช่วยลดความรุนแรง อย่างไรก็ตาม ความสามารถดังกล่าวแตกต่างกันในตัวมนุษย์แต่ละคน

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอย่างรวดเร็วในรอบ 20-30 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการผ่อนคลายความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมไทย

ในสังคมตะวันตกเมื่อหญิงหมั้นรักชายต้องการไปรักคนอื่น ชายก็จะยอมรับโดยดูขณิกภาพเพราะมีค่านิยมเด่นชัดในเรื่องการเคารพสิทธิของบุคคล เมื่อเขาหมั้นรักเราถึงจะแสนโกรธและสุดเศร้าก็จำเป็นต้องยอมรับสถานภาพที่ถูกทิ้งของตนเอง

อย่างไรก็ดี ในสังคมไทย ค่านิยมในเรื่องการเคารพสิทธิของบุคคลยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ในขณะที่การผ่อนคลายความสัมพันธ์ระหว่างเพศก้าวไปไกลแล้ว ดังนั้นเราจึงมักได้อ่านข่าวฆาตกรรมหญิงที่หมั้นรักฆาตกร หรืออาจรวมไปถึงฆ่าชายคนรักใหม่อยู่เนือง ๆ กล่าวคือเมื่อหญิงหมั้นรัก ชายรู้สึกเสียศักดิ์ศรีโดยมิได้คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลในการรักชอบคนอื่น ดังนั้นจึงอยู่ร่วมโลกกันไม่ได้ (จนต้องย้ายไปอยู่บางขวางคนเดียว)

ความรุนแรงเป็นเรื่องน่ากลัวเพราะมนุษย์เคยชินกับมันได้ง่ายและชอบที่จะเลียนแบบอย่างไร้สมอง ดังนั้น วิธีสกัดความรุนแรงที่ได้ผลก็คือการไม่ยอมให้ความรุนแรงในดึกที่รึที่สูงเกิดขึ้นในเบื้องต้นเป็นอันดับ